

Werk

Titel: Ad Emin. et Rev. principem Carolvm S. R. E. Card. Rossettv[m] Episcopvm faventinu

Jahr: 1646

Kollektion: Zoologica

Digitalisiert: Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen

Werk Id: PPN367611805

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN367611805>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=367611805>

LOG Id: LOG_0112

LOG Titel: Quaedam de eisdem in genere dicta. Cap. I.

LOG Typ: chapter

Übergeordnetes Werk

Werk Id: PPN367611716

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN367611716>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=367611716>

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

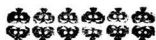
Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

VLYSSIS ALDROVANDI PHILOSOPHI ET MEDICI BONONIENSIS ORNITHOLOGIE

Liber Octauus.

Qui est

DE AVIBVS RAPACIBVS NOCTURNIS.

Quædam de eisdem in genere dicta. Cap. I.

Ordinis
ratio.

Quæ Aues
nocturnæ.

Γλαυκῶ
πις Quot

Nocturna
rum Auiū

spēs, vete-
res statue-
runt.

Bfolute tractatu de Rapacibus diurnis, ordinis ratio expostulat, vt deinceps de nocturnis agamus, quæ tanto illis cedunt merito, quanto lux est tenebris nobilior. Nocturnarū verò nomine eas omnes intelligimus, quas Græci generali nomine Γλαυκῶπις indigitant, ob cæcos oculos. Ad eò verò varia, & particularibus nominibus confusa est istæ nocturnarū auiū historia, vt cerè arduum sit, & operosum, proprio singulas, à veteribus attributo nomine distinctè cognoscere. Ita vt necessarium omninò esse putem, diuersa sæpè nomina ad eandem rem, aut saltem ad genus vnicum redigere. Alioquin veteres sibi ipsis pugnare sæpè necesse est, quicū decem tantum plerique harum auiū species statuunt, nomina tamen multò plura recensent. Sint igitur, exempli gratia, si non idem, saltem sub eodem genere, Chalcis, Cymindis, Hybris, Ptrynx, Cicunia, Nycticorax, Otus, & præterea Vlula, Bubo, Aluco, & Scops. Harum auium tamen singulas, aut plurimas multi diuersas esse voluerunt. Verùm hac de re suo loco fusius.

SYNONIMA.

Aues no-
cturna à
uace disti-

VI quibus
comptati.

QVOD ad auium harum nocturnarum appellationem attinet, videre licet pleraque per Onomatopæiam conficta esse, vt etiam aliarum nonnullarum, quales sunt, Cuculus, Vpupa, Coruus; sed harum præcipuè, idq; non in vnius gentis, sed quàm plurimarum idiomate. Gratia exempli: Hybris Græcis, & Byas; Bubo, & Vlula Latinis, Hibou Gallicis, Germanis Eul, Vul, Hurv, omnia a sono auiis vocabula formata sunt. Belgæ vocabulum VI, tanquam genericum omnibus propè nocturnis attribuunt.

GENERA DIFFERENTIA.

Quinq; ge-
nera no-
cturnarū
nota.

Hybris qd
Capriceps
quæ.

8. Hisc.

3. Hisc.

30.

NOTA hodie sunt vulgò quinq; nocturnarū auium species, videlicet Bubo, Asio, Vlula, Noctua, & Aluco. Sed antiqui alias præterea tradidere, quales sūt Accipiter nocturnus, quæ nos Hybridæ Aristotelis esse diximus, non autè Cymindim, vt vulgaris est opinio, Coruus nocturnus, quem Græci Νυκτιχόρακα dicunt, sed hunc Otum esse quibusdam Aristoteles scribit. Αἰγωτάλας, qui Latinis Caprimulgus est, & Capriceps, qui quorundā iudicio idè est cum Caprimulgo. Scops item, & Strix. Ego apud Aristotelem quæ sequitur præcipua nocturnarum, quæ aduocis vnguib; sunt, & ex venatu viuunt, de quibus hîc nobis agendum est, genera esse existimo, Νυκτιχόρακα γλαυκά, Βύα, Ἰλιόν, αἰγυάλιον σκῶπα. (nem hominum simul a eodè capite meminit) & αἰγωτάλιον, cuius alio loco. Primo loco Theophrastus in terpres ita habet: Nocturnarū eisdè auium nonnullæ aduocis sunt vnguib; vt Cicunia, Noctua, Bubo;

Hic.

10 Hic, pro eo, quod in contextu Græco legitur, Nycticorax, traducit Cicunia, dictionem verò *Gazzer-Glaux*, Nocturnam trātulit, & Byas, Bubonem. Eodē loco ita pergit *Species similis Noctue Bubo* ror-
est, sed magnitudine non minor, quàm Aquila. Itē Aluco, Vlula, Asio, Hic pro dictione Græca Eleos,
 posuit Latine Aluconē, pro Græco Aegolios, Vlulā, pro Scops Alionem. Sed mea quidem sen-
 tētia perperā. Nycticorax enim Aristoteli ipsi idem est cum Oto, siue Afione, vt postea suo lo-
 co probabimus, & Scops Afioni quidem similis est, sed multo minor. Distinguunt quidam to-
 tum nocturnum genus, in maius & minus. Hoc contineri volunt, Noctuā, Vlulan; illo, cate-
 ras omnes magnas, & quæ magnitudinis merito cum Aquila certare possint. Recensentur, & Scops Afio-
 alia aues, quæ noctu vagantur apud Aristotelem, de quibus suo loco dicemus: hic de ijs tātum
 scripturi sumus, quibus vagues adunci sunt.

Nycticorax
 est Ous si-
 ue Asio.

Scops Afio
 ne minor.

F O R M A.

Magnitudine igitur vt dictum est, inter se differunt. Pennatorum animalium a (Plinio Magnitu-
 teste) nocturna quadam tantum, pennas velut aures gerunt, vt Otas, & Bubo, ceteris ca-
 uerna ad audiendum. Oculos omnes magnos, amplos, & cæcios habent, quem colorē
 Græci glaucon vocant, estq; is, quem nos vulgò dicimus, colore mischio fra' bianco, e verde
 Huiusmodi oculis fertur fuisse Pallas, ideo Glaucopis dicta, & Neptunus. Vncum etiam rostrū
 more diurnarum rapacium obtinent, & vngues hamatos, vt Noctua, Bubo, Vlula. Plurimis pec-
 dum digiti antē, & retrō æquales, bini scilicet, vt Picis: Aluconi, Noctua, Vlulis. Pedes hirsu-
 ti, ac plumosi multis. Corporis color cinereus ferrugineo variē maculosus.

Magnitu-
 do.
 Aures.
 Oculi.
 Color glau-
 cus quis.
 Pallas cur
 Glaucopis
 dicta.
 Rostrum.
 Vngues.
 Digiti.
 Pedes.
 Color totius corpo-
 ris.

V I S V S A C T I O N E S.

Ardum est rationem reddere, cur natura aues nonnullas volare noctū, & quiescere in-
 terdiū voluerit, nisi mutua inter se comparatione facta, idem dici possit de auib;,
 quod de quadrupedibus. Videmus enim animantia quædam fera noctu pasci, & in-
 terdiū certo quodā loco delitescere, cum tamen interdiū clariū, quā noctu videāt. Cuius rei
 experimentū est videre in Muribus, cū maioribus, tū minoribus, in Ceruis, in Volpibus, in Lu-
 pis, in Leporibus, & in omni ferē serpenti genere, Hæc omnia animantia simulatq; solē occide-
 re percipiūt, ē latibulis, & cauernis ad pastum prodeunt. Dein cū ad horas aliquot quieuerint
 denuō sub auroram ad victum indagandum redeunt. Idem contingit de auib; nocturnis
 quibus vt ex manifestis signis licet conspiciere, natura plus quā quadrupedibus consuluisse
 videtur. Grandes enim largita illis est oculos, atque in fronte probē vndequa, ad umbratos;
 necnon aliquid, quod supercilij respondet, ita vt præterquam quod pupillæ oculorum eorum
 visui sunt accommodatissimæ, scitē etiam suis instructæ sunt, & congruis coloribus. Habent,
 & supernē veluti parietes, ad quos spiritus reuerberet, & coerceatur, ponē aures quas pro arbi-
 trio attollunt, & deprimunt, quæ etiam ad clariorem visionem non parum conducunt. Ad vi-
 ctum nō nisi vesp̄i prodeūt, & maæ, ipso a Philosopho teste, ita dicēte, Noctua, Nycticoraces,
 & reliqua quæ interdiū nequeunt cernere, noctu venando sibi cibum acquirunt; verū non tota noctē id
 faciunt, sed vesp̄ino, & matutino. Qui accuratius ipsorū visionē obseruabit, animaduertet eam
 non vsque adeo insignem esse, atque vulgò existimatur. Si enim quispiam de nocte sese inclu-
 serit, vel cum ea, quæ nocturnarum omnium clarissimē cernat, loco quopiam angustō, & ob-
 scurissimo, atque situm versus auem progrediatur, vel ei minetur, vt nec alias, ita neque hanc
 auem vel tantillum cernere comperiet. Quamuis itaque hebetant harum omnium, vt inquit
 30 Plinius, interdiū oculi, non tamen ideo denotē clarē vident. Ad visionē enim secundū Aristo-
 telem requiritur mediū illuminatum, quod aer est. Quod autem interdiū aut nihil, aut ægrē vi-
 deant, ita accidit, quod vt excedens sensibile lux Aristotelem iadit sensum, etiam perfectū, & cur inter-
 sanum, ita etiam sensibile moderatum imbecillū, & ægrum sensum offendit. Contingitq; ocu-
 los Noctuarū infirmos, & debiles lumine solari seu diurno veluti perstringi ac verberari. Cer-
 nent itaque optimē, cum neque lumen est magnum, neq; etiam omnino nullum, sed medio-
 cre, quale sub vtrumq; crepusculum videtur. Vnde tum potissimum ad pastum euolare solent,
 alioquin de die etiam eas melius videre, quā cum in meris sunt tenebris verisimile est.

Cur noctū
 volent.
 Animalia
 quæ noctū
 vident.

Cur oculos
 magnos ha-
 beant ani-
 malia noctū
 vident.

a Li. 9. His-
 cap. 34.

Nocturnas
 aues noctū
 non exaltē
 cernere.

Aer ad vi-
 sum requi-
 ritur.

Cur inter-
 sanum.

Quando
 optimē cer-
 nant, & ad
 pastū eant.

LOCVS.

Nocturnæ aues non solum in tenebricosis montium, & rupium cauernis, latent, sed in cauis etiam arboribus, in ædificijs desertis, sub tectis domorum magnificarum, templorum, turrium, ad quæ rarò homines accedunt. Rursum profectò Noruegiæ, ac septemtrionalium regionum, & harum auium, & Accipitrini generis, vt maximam, ita præstantissimam partem habent.

VICTVS. RAPINA.

Plerequæ aues nocturnæ persequuntur lacertas, vericillos, teste Aristotele, & mures, Hyrundines quoque aliasque auculas, item insecta, scarabeos, apes vespas, crabrones. Maior tamen, vt Bubo, etiam lepulos, & cuniculos aliquando rapiunt.

DE BVBONE. Cap. II.

DIGNITAS.

Cur à Buvbone incipiendo. Supper in Aquilam. Iuno in Buvbonem.

VBO non tam proprio merito, quam Poetarum scriptis infamis, auiumque omnium nocturnarum rapacium longè maximus, non temerè cæteris omnibus priorem historiæ locum sibi vendicat. Quemadmodum enim Aquila inter aues diurnas, quæ ex præda viuunt, omnium consensu principarum obtinet; ita etiam Bubo inter nocturnas. Vnde quemadmodum Iouem Deorum summum in Aquilam tanquam se dignam auem mutarum legimus, ita, & Iunonem illius coniugem, & forem Deorumque. Reginam Bubonis formam induisse poetarum fabulæ tradunt. Non enim decorum Iunoni erat, vt in exiguum aliquam aut vilem auem se mutaret, sed in campioris, quæ nocturno tempore omnium esset Regina, quæque haud secus noctu, atque Aquila inferior est. Nam eò audacia sæpè deuenit, vt non solum Aquilæ resistere non abnuat, sed ancipiti etiam Marte secum decertet. Præterea non aliter ac Aquila inter diu lepores rapit, ita, & Bubo nocturno tempore. Venatur autem tam dextrè, tamque auidè, ut auium, minorumque quadrupedum magnam vna nocte sæpè prædam congerat. Quapropter eum, & solertissimum esse manifestò constat, tum vel ex hoc etià id ipsum prodit, quòd cum ab Aquila aut Accipitre interdum impeditur, tanta arte, rostro, & unguibus vndique obiectis se muniat, ut omnium eorum impetui adiuvum præcludat, illasque semper euadat. Denique tantum corporis robore valet, vt si cominus pugnandum sit, præter Aquilam aut Accipitrem, nullam aliam pertimescat. Animal est adeò vigilans, vt cæteris dormientibus venatum exerceat, hoc ipso Gallo Gallinaceo præferendum, qui horarum quidem nocturnorum momenta norat: sed nihil tunc, vel sibi querit, vel hostibus eripit. Ne verò fœtus suos iniurijs humanis exponat Bubo, & ipse tutò prædatum exire possit, ideo altissimas quasque ac inuas rupes pro nido deligit. Quæ est igitur vel ars militaris, quæ fortitudo, quæ solertia, vel in vigilijs, vel in pugna, vel in locis opportunis, & temporibus ad securitatem consistendo, quæ non sit in Buvbone excellentissima? Id verò, quòd infamem adeò omnibusque iniuriam reddit, nempe quòd diu semper mortalibus omen à Poetis, & superstitionis auguribus adferre scribitur, præterquam quòd naturali Philosopho pro commento vano haberi debet, ipsi etiam Bubonis aduersarijs & vituperatoribus minime semper verum compertum fuit. Immo pro auspiciatissima a lite eum habent Tartari, qui non alteri, quam Buboni Imperatoris sui Changij salutem acceptam referunt, cumque hac de causa in maxima veneratione habent. Nec alterius auis, etsi pulchrioris plumis, quam huius, pileo affixis caput ornare gestiunt, quòd his aduersam fortunam omnem se amoliri existiment. Huius aspectus Agrippæ captiuo Iudæorum regnum portendisse traditur à minime obscure auctore Flauio Iosepho; atque tandem obitum.

Que animalia Buvbo vincitur.

Fortitudo Bubonis.

Tartari, cur Buvbonem pro auspiciatissima a lite eum habent.

